

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της, στις 5 Φεβρουαρίου 2024, με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαρία Μανδράκη Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 28.12.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 2107/28.12.2023 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «...» με τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στα «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του «...» και δη κατά της με αριθμ. 208/2023 απόφασης της ως άνω αναθέτουσας αρχής, διά της οποίας απορρίφθηκε η προσφορά της, εγκρίθηκε η κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής της, η ματαίωση του υπόψη διαγωνισμού καθώς και η επαναδημοπράτησή του.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,
σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 1.041,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...» και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

3. Επειδή, όπως προκύπτει από τα μηνύματα που έχουν αναρτηθεί μέσω του συνδέσμου «Επικοινωνία» στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. (με α/α συστήματος «...»), η προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 361 παρ. 1 περ. α΄ του ν. 4412/2016 και 4 παρ.1 περ. α΄ του π.δ.39/2017. Επέκεινα, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκώς, η αναθέτουσα αρχή, διά του με αριθμ. πρωτ. 7113/23/11.01.24 εγγράφου της, υποβάλλει τις απόψεις της, μέσω του συνδέσμου «Επικοινωνία» στον ηλεκτρονικό τόπο του προκείμενου διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

4. Επειδή, με την με αριθμ. πρωτ. «...» Διακήρυξη προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός, για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου με τίτλο «...», εκτιμώμενου προϋπολογισμού 208.064,52 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και με κριτήριο ανάθεσης τη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, ο οποίος διαγωνισμός αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 30.06.2023 με Α.Δ.Α.Μ. «...» καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό «...». Στον εν λόγω διαγωνισμό υπέβαλαν τη προσφορά τους τρεις (3) οικονομικοί φορείς και ειδικότερα η προσφεύγουσα εταιρεία, η εταιρεία με την επωνυμία «...» με τον διακριτικό τίτλο «...» και η εταιρεία με την επωνυμία «...». Διά της με αρ. 148/2023 απόφασης της αναθέτουσας αρχής, κατ' αποδοχήν του 1^{ου} πρακτικού της επιτροπής διαγωνισμού, απορρίφθηκε η προσφορά της εταιρείας με την επωνυμία «...» διότι δεν υπέβαλε την απαιτούμενη εγγυητική συμμετοχής ούτε σε έντυπη μορφή μέχρι την ημέρα και ώρα αποσφράγισης του διαγωνισμού, έγιναν δε αποδεκτές οι προσφορές των άλλων δύο διαγωνιζομένων. Εν συνεχεία, διά της με αριθ. 161/2023 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του «...», κατ' αποδοχήν του 2^{ου} πρακτικού της επιτροπής, αναδείχθηκε η προσφεύγουσα προσωρινός μειοδότης του υπόψη διαγωνισμού και διά της με αρ. 208/2023 απόφασης της αναθέτουσας αρχής, μετά τον έλεγχο των υποβληθέντων από τη προσφεύγουσα δικαιολογητικών κατακύρωσης, απορρίφθηκε η προσφορά της και εγκρίθηκε η κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής της, ματαιώθηκε ο διαγωνισμός και αποφασίσθηκε η επαναδημοπράτηση του, διότι η εναπομείνασα, αμέσως επόμενη της

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

προσφεύγουσας, παραδεκτή προσφορά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» με ποσοστό μέσης τεκμαρτής έκπτωσης 0,00% επί των τιμών του τιμολογίου της μελέτης, κρίθηκε μη συμφέρουσα για την αναθέτουσα αρχή. Προσέτι, η προσφεύγουσα εταιρεία, μετ' εννόμου συμφέροντος στρέφεται κατά της εν λόγω απόφασης, κατά το σκέλος της απόρριψης της προσφοράς της και συνεπεία αυτού, της κατάπτωσης της εγγύησης συμμετοχής της.

5. Επειδή, από την επισκόπηση των στοιχείων του φακέλου της εξεταζόμενης υπόθεσης προκύπτει ειδικότερα ότι, μετά τον έλεγχο από την αναθέτουσα αρχή των υποβληθέντων από τη προσφεύγουσα δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου, διαπιστώθηκε ότι δεν υπέβαλε, ως απαιτείται, φορολογική ενημερότητα της εταιρείας σε ισχύ στις 20.07.2023, ήτοι κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς της, ούτε όμως υπέβαλε ασφαλιστική ενημερότητα της εταιρείας σε ισχύ στις 20.07.2023, ημερομηνία υποβολής της προσφοράς της, για τα παρακάτω έργα: 1) «...», 2) «...», 3) «...» και 4) «...». Μετά την κλήση της αναθέτουσας αρχής προς τη προσφεύγουσα προκειμένου για τη συμπλήρωση από πλευράς της των κατά τα ως άνω ελλειπόντων δικαιολογητικών, διαπιστώνεται από την αναθέτουσα αρχή, εκ νέου, ότι δεν υπέβαλε ασφαλιστική ενημερότητα σε ισχύ στις 20.07.2023, ήτοι κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς της για δύο εκ των ως άνω αναφερθέντων έργων, ήτοι για το έργο με τίτλο «...» και για το έργο με τίτλο «...», με την εξής αιτιολογία, ως διατυπώνεται στη συνοδευτική επιστολή του οικονομικού φορέα: «Όσον αφορά τις ασφαλιστικές ενημερότητες για τα έργα 1) «...» 2) «...», λόγω του ότι υπογράψαμε λίγες ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών του παρόντος και μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες για έκδοση ΑΜΟΕ στο ΕΦΚΑ δε διαθέτουμε ασφαλιστική ενημερότητα που να καλύπτει την ημερομηνία 20/07/2023, αλλά τις πιο πρόσφατες.». Εν συνέχεια κλήθηκε εκ νέου η προσωρινή ανάδοχος με την αριθμ. πρωτ. «...» πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινήσεις, μέχρι και τις 19.11.2023, ειδικότερα δε, κλήθηκε να υποβάλει ασφαλιστική ενημερότητα της εταιρείας σε ισχύ στις 20.07.2023, ημερομηνία υποβολής της προσφοράς της για τα επίμαχα έργα, ήτοι για το

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

έργο με τίτλο «...» και για το έργο με τίτλο «...». Εντέλει, η αναδειχθείσα προσωρινή ανάδοχος και προσφεύγουσα υπέβαλε το με αριθ. πρωτ.«...» αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας με ισχύ για έξι (6) μήνες και έως τις 19.01.2024 για το έργο «...», ενώ για το έργο «...» απέστειλε/ανάρτησε στον ηλεκτρονικό τόπο του προκείμενου διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ απαντητική επιστολή της, με την οποία ενημερώνει την αναθέτουσα αρχή για τα κάτωθι: «Ως προς το έργο «...», σας ενημερώνουμε ότι η εταιρία μας δεν οφείλει να υποβάλει ως δικαιολογητικό κατακύρωσης την ασφαλιστική ενημερότητα του έργου «...» σε ισχύ για το χρόνο υποβολής της προσφοράς της, δεδομένου ότι κατά τον χρόνο αυτό (20.07.2023) το συγκεκριμένο έργο δεν είχε καν απογραφεί και άρα δεν είχαν ξεκινήσει οι εργασίες για την εκτέλεσή του. Το έργο «...» καταχωρήθηκε στο Μητρώο Εργοδοτών Οικοδομοτεχνικών Έργων του ΙΚΑ και του αποδόθηκε Αριθμός Μητρώου (ΑΜΟΕ) στις 24.07.2023, όπως προκύπτει και από το προσκομιζόμενο έντυπο απόδοσης μητρώου οικοδομοτεχνικού έργου, το οποίο εξεδόθη στις 24-7-2023 και ώρα 13.34΄». Κατόπιν των ανωτέρω και διά της προσβαλλομένης με την υπό κρίση προσφυγή απόφασης της αναθέτουσας αρχής, η τελευταία προέβη στην απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας, στην κατάπτωση υπέρ του «...» της εγγύησης συμμετοχής του οικονομικού φορέα, στη ματαίωση του διαγωνισμού και την επαναδημοπράτησή του.

6. Επειδή, η προσφεύγουσα παραπονείται διά της προσφυγής της ότι με μη νόμιμη και πλημμελή αιτιολογία διά της προσβαλλόμενης αποφασίσθηκε η απόρριψη της προσφοράς της σχετικά με την υποχρέωση από πλευράς της υποβολής ασφαλιστικής ενημερότητας για το έργο «...» με ισχύ κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς στον προκείμενο διαγωνισμό και δη κατά εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 23.3 της υπόψη διακήρυξης. Ισχυρίζεται συναφώς η προσφεύγουσα ότι στη διακήρυξη αναφέρεται ρητά ότι ασφαλιστική ενημερότητα υποβάλλεται «για έργα που εκτελεί» ο προσωρινός ανάδοχος μόνος του ή σε κοινοπραξία, επομένως δεν απαιτείται κατά τη διακήρυξη ενημερότητα για έργα που δεν έχει εκκινήσει η εκτέλεση τους. Εν προκειμένω, ωστόσο και κατά τα ιστορούμενα στη προσφυγή, κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς της προσφεύγουσας στον επίμαχο διαγωνισμό, δηλαδή, στις 20.7.2023, δεν είχε ξεκινήσει η

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

εκτέλεση του έργου, για το οποίο κλήθηκε η προσφεύγουσα από την αναθέτουσα αρχή να υποβάλει ασφαλιστική ενημερότητα εν ισχύ κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς της, επομένως υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι δεν ενείχε και υποχρέωση προς τούτο. Ενόψει των ανωτέρω, παραπονείται η προσφεύγουσα ότι η προσβαλλομένη παρίσταται ελλιπώς αιτιολογημένη, καταλήγει δε σε εσφαλμένη και μη νόμιμη κρίση περί απόρριψης της προσφοράς της, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τα εκτεθέντα με τις διευκρινίσεις της, καθώς και το συνυποβαλλόμενο με αυτές από 24.07.2023 έντυπο απόδοσης μητρώου οικοδομοτεχνικού έργου για το επίμαχο έργο, αρκούμενη απλώς, ως αιτιολογία, σε παράθεση ενός χωρίου απόφασης της ΑΕΠΠ. Συναφώς υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι οι εργασίες ενός έργου δεν μπορούν να εκκινήσουν από τη σύναψη της σύμβασης, λαμβανομένου υπόψη ότι για την εκκίνηση των εργασιών πρέπει πρώτα να ολοκληρωθούν ενέργειες που προαπαιτούνται (ως η απογραφή του αναδόχου στον αρμόδιο φορέα κοινωνικής ασφάλισης και η απόδοση σ' αυτόν του σχετικού αριθμού μητρώου) και να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, χωρίς τις οποίες δεν είναι δυνατή η εκκίνηση των εργασιών. Συνεπώς, ως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η ίδια όχι μόνο δεν όφειλε, αλλά σε κάθε περίπτωση δεν ηδύνατο να υποβάλλει ασφαλιστική ενημερότητα εν ισχύ κατά την 20.7.2023, δεδομένου ότι δεν μπορεί να εκδοθεί ασφαλιστική ενημερότητα για τα έργα που δεν έχουν απογραφεί. Και τούτο μάλιστα διότι έλαβε στις 24.07.2023 από τον ΕΦΚΑ, ήτοι τον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα τους κωδικούς για τη χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών ασφάλισης για το έργο «...», με αποτέλεσμα, για το εν λόγω έργο να μην είναι δυνατή πριν την 24.07.2023 η διενέργεια κάθε σχετικής με την εκπλήρωση ασφαλιστικών υποχρεώσεων επί του ως άνω έργου πράξης. Περαιτέρω, ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι δεν προβλέπεται συγκεκριμένο χρονικό όριο ή αποκλειστική προθεσμία υποβολής αιτήματος χορήγησης του Αριθμού Μητρώου Οικοδομικού Έργου (ΑΜΟΕ), η δε χορήγηση του αριθμού αυτού συνδέεται με την έναρξη των συμβατικών εργασιών. Συνεπεία των ανωτέρω, ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι δεν μπορεί να της αποδοθεί κωλυσισεργία για την έκδοση του ΑΜΟΕ, αφενός διότι δεν τίθεται συγκεκριμένη προθεσμία για την υποβολή αιτήματος χορήγησής του, αφετέρου διότι η με αριθ. πρωτ. 7179/02.06.2023 σύμβαση της ίδιας με το «...» για το επίμαχο έργο συνήφθη μόλις στις 02.06.2023, η σχετική δε

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

απόδοση ΑΜΟΕ έγινε στις 24.07.2023, διάστημα το οποίο δεν μπορεί να θεωρηθεί μεγάλο, ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι η ίδια κωλυσιεργεί, δεδομένου ότι η απόδοση του αριθμού μητρώου συνδέεται με την εκκίνηση των εργασιών, πλην όμως για την εκκίνηση των εργασιών ενός έργου, απαιτείται προηγουμένως να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες εν προκειμένω και κατά τα ιστορούμενα στη προσφυγή δεν συνέτρεξαν. Εξαιτίας αυτών, αιτείται η προσφεύγουσα διά της προσφυγής της όπως η προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής ακυρωθεί, διότι παρίσταται μη νόμιμη και πλημμελώς αιτιολογημένη.

7. Επειδή, η Διακήρυξη, η οποία συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους διαγωνιζόμενους (ΕΑ ΣΤΕ 352/2016, 53/2011, ΣΤΕ 3669/2015, 5022/2012), ορίζει αναφορικά με τα κρίσιμα ζητήματα τα εξής: «4.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου/ Κατακύρωση/ Πρόσκληση για υπογραφή σύμβασης α) Μετά από την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί, στο πλαίσιο της παρούσας ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης και μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», τον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν τα προβλεπόμενα, στο άρθρο 23 της παρούσας, αποδεικτικά μέσα (δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου) και τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης. Ο προσωρινός ανάδοχος δύναται να υποβάλει, εντός της ως άνω προθεσμίας, αίτημα, προς την αναθέτουσα αρχή, για παράτασή της, συνοδευόμενο από αποδεικτικά έγγραφα περί αίτησης χορήγησης δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου. Στην περίπτωση αυτή η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής αυτών, για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγησή τους από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. [...] γ) Αν δεν υποβληθούν τα παραπάνω δικαιολογητικά ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν ηλεκτρονικά ή σε έντυπη μορφή, εφόσον απαιτείται, σύμφωνα με τα ανωτέρω η αναθέτουσα αρχή καλεί τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή να παράσχει διευκρινίσεις, κατά την έννοια του άρθρου 102 ν. 4412/2016, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

σχετικής πρόσκλησης σε αυτόν. Αν ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλλει αίτημα προς την αναθέτουσα αρχή για παράταση της ως άνω προθεσμίας, το οποίο συνοδεύεται με αποδεικτικά έγγραφα από τα οποία να αποδεικνύεται ότι έχει αιτηθεί τη χορήγηση των δικαιολογητικών, η αναθέτουσα αρχή παρατείνει την προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών για όσο χρόνο απαιτηθεί για τη χορήγηση των δικαιολογητικών από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές. δ) Αν, κατά τον έλεγχο των υποβληθέντων δικαιολογητικών, διαπιστωθεί ότι: i) τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), είναι εκ προθέσεως απατηλά ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία ή ii) αν δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα, των παραπάνω δικαιολογητικών, ή iii) αν από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22 και 23 της παρούσας, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της τιμής, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας. Σε περίπτωση έγκαιρης και προσήκουσας ενημέρωσης της αναθέτουσας αρχής για μεταβολές στις προϋποθέσεις τις οποίες ο προσωρινός ανάδοχος είχε δηλώσει με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) ότι πληροί και οι οποίες επήλθαν ή για τις οποίες έλαβε γνώση μέχρι τη σύναψη της σύμβασης (οψιγενείς μεταβολές), δεν καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η προσκομισθείσα, σύμφωνα με το άρθρο 15 της παρούσας, εγγύηση συμμετοχής. [...] 22.Α Λόγοι αποκλεισμού Κάθε προσφέρων αποκλείεται από τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, εφόσον συντρέχει στο πρόσωπό του (αν πρόκειται για μεμονωμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ή σε ένα από τα μέλη του (αν πρόκειται περί ένωσης οικονομικών φορέων) ένας από τους λόγους των παρακάτω περιπτώσεων: [...] 22.Α.2 α) Όταν ο προσφέρων έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή/και β) η αναθέτουσα αρχή μπορεί

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο προσφέρων έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. [...] Άρθρο 23: Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής

23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας. [...] 23.2 Δικαιολογητικά (Αποδεικτικά μέσα) Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα άρθρα 21 και 22 της παρούσας, κρίνονται: α) κατά την υποβολή της προσφοράς, με την υποβολή του ΕΕΕΣ, β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 4.2 (α έως δ) και γ) κατά την εξέταση της υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν.4412/16, και στο άρθρο 4.2 (ε) της παρούσας. [...]

23.3 Δικαιολογητικά μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22.Α [...] β2) πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας που εκδίδεται από τον e-ΕΦΚΑ. Η ασφαλιστική ενημερότητα καλύπτει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις του προσφέροντος οικονομικού φορέα α) ως φυσικό ή νομικό πρόσωπο για το προσωπικό τους με σχέση εξαρτημένης εργασίας, β) για έργα που εκτελεί μόνος του ή σε κοινοπραξία καθώς και γ) για τα στελέχη-μηχανικούς του που στελεχώνουν το πτυχίο της εργοληπτικής επιχείρησης και που έχουν υποχρέωση ασφάλισης στον eΕΦΚΑ (τομέας πρώην ΕΤΑΑ –ΤΜΕΔΕ). Οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα οικονομικοί φορείς υποβάλλουν αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας (κύριας και επικουρικής ασφάλισης) για το προσωπικό τους με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Δεν αποτελούν απόδειξη ενημερότητας της προσφέρουσας εταιρίας, αποδεικτικά ασφαλιστικής ενημερότητας των φυσικών προσώπων που στελεχώνουν το πτυχίο της εταιρίας ως εταίροι. Οι αλλοδαποί προσφέροντες (φυσικά και νομικά πρόσωπα), που δεν υποβάλουν τα άνω αποδεικτικά, υποβάλλουν υπεύθυνη

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

δήλωση περί του ότι δεν απασχολούν προσωπικό, για το οποίο υπάρχει υποχρέωση ασφάλισης σε ημεδαπούς ασφαλιστικούς οργανισμούς. Αν απασχολούν τέτοιο προσωπικό, πρέπει να υποβάλλουν σχετικό αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας εκδιδόμενο από τον eΕΦΚΑ.»

8. Επειδή, η αρχή της διαφάνειας, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού ή στη Συγγραφή Υποχρεώσεων, κατά τρόπο ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός έλεγχος του εάν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (ΔΕΕ C-496/1999, CAS Succhi di Frutta SpA, σκέψη 111 κ.λπ.). Εξάλλου, με βάση την αρχή της τυπικότητας των δημόσιων διαγωνισμών, μόνο όταν έχει τεθεί όρος στη Διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού - είτε ουσιαστικός, είτε τυπικός - κάθε διαγωνιζόμενος έχει δικαίωμα να επικαλεσθεί παράβασή του και να επιδιώξει τον αποκλεισμό των άλλων διαγωνιζόμενων, προς διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων (Βλ. ΣΤΕ 194/2011).

9. Επειδή, από την γραμματική ερμηνεία των παρατεθέντων στη σκέψη 7 της παρούσας όρων της διακήρυξης προκύπτει ρητώς και εναργώς ότι το δικαίωμα συμμετοχής καθώς και η πλήρωση των όρων και προϋποθέσεων συμμετοχής των υποψηφίων, όπως ορίζονται στα άρθρα 21 και 22 της υπόψη διακήρυξης, κρίνονται και πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά σε τρεις (3) χρόνους και συγκεκριμένα α) κατά την υποβολή της προσφοράς, με την υποβολή του ΕΕΕΣ, που αποτελεί προκαταρκτική απόδειξη, β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 4.2 (α έως δ) και γ) κατά την εξέταση της υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν.4412/16, και το άρθρο 4.2 (ε) της διακήρυξης. Περαιτέρω, από τη γραμματική διατύπωση των σχετικών με την υποβολή των δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου όρων της οικείας

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

διακήρυξης και δη τα απαιτούμενα προς υποβολή από τον αναδειχθέντα προσωρινό ανάδοχο δικαιολογητικά προς απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22.Α της διακήρυξης προκύπτει ρητώς ότι απαιτείται, μεταξύ άλλων, η υποβολή πιστοποιητικού ασφαλιστικής ενημερότητας που εκδίδεται από τον e-ΕΦΚΑ. Προσέτι, η εν λόγω ασφαλιστική ενημερότητα καλύπτει τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις του προσφέροντος οικονομικού φορέα α) ως φυσικό ή νομικό πρόσωπο για το προσωπικό του με σχέση εξαρτημένης εργασίας, β) για έργα που εκτελεί μόνος του ή σε κοινοπραξία καθώς και γ) για τα στελέχη -μηχανικούς του που στελεχώνουν το πτυχίο της εργοληπτικής επιχείρησης και που έχουν υποχρέωση ασφάλισης στον eΕΦΚΑ (τομέας πρώην ΕΤΑΑ –ΤΜΕΔΕ). Από τη συνδυαστική εφαρμογή των ανωτέρω, εξάλλου, προκύπτει ότι ο αναδειχθείς στο πλαίσιο δημόσιας διαγωνιστικής διαδικασίας προσωρινός ανάδοχος του έργου, οφείλει να υποβάλει, μεταξύ των λοιπών δικαιολογητικών κατακύρωσης του, ασφαλιστική ενημερότητα για έργα που εκτελεί μόνος του ή σε κοινοπραξία. Στην περίπτωση δε, που δεν ικανοποιεί την κατά τα ως άνω υποχρέωση, σε συμμόρφωση με τα κανονιστικού περιεχομένου αξιωθέντα, η προσφορά του είναι κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής και κατά τα αναφερθέντα στη σκέψη 8 της παρούσας, απορριπτέα. Από την επισκόπηση των στοιχείων της προκειμένης υπόθεσης εμφανίζεται ότι η αναθέτουσα αρχή, μετά τον έλεγχο των υποβληθέντων από τη προσφεύγουσα και αναδειχθείσα προσωρινή ανάδοχο του διαγωνισμού δικαιολογητικών κατακύρωσης, προέβη σε τρεις συνολικά κλήσεις της προκειμένου για τη συμπλήρωση αυτών. Στη δεύτερη και τη τρίτη πρόσκληση της προς τη προσφεύγουσα, προκειμένου για την συμπλήρωση των υποβληθέντων από τη τελευταία των δικαιολογητικών κατακύρωσης της, αιτείτο η αναθέτουσα αρχή όπως προσκομισθεί η ασφαλιστική ενημερότητα για το έργο «...» και δη εν ισχύ κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς της προσφεύγουσας (20.07.2023), έργο το οποίο δηλωνόταν στον πίνακα ανεκτέλεστου που είχε συνυποβάλει η προσφεύγουσα με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης της. Ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, η προσφεύγουσα, κατά την δεύτερη κλήση της από την αναθέτουσα αρχή και καθώς δεν είχε υποβάλει την ασφαλιστική ενημερότητα για δύο έργα, ισχυρίστηκε στη συνοδευτική της επιστολή τα εξής: «Όσον αφορά τις

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

ασφαλιστικές ενημερότητες για τα έργα ... λόγω του ότι υπογράψαμε λίγες ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών του παρόντος και μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες για έκδοση ΑΜΟΕ στο ΕΦΚΑ δε διαθέτουμε ασφαλιστική ενημερότητα που να καλύπτει την ημερομηνία 20/07/2023, αλλά τις πιο πρόσφατες.» Κατά τη τρίτη κλήση της από την αναθέτουσα αρχή και αφού η προσφεύγουσα είχε υποβάλει, μετά τη δεύτερη ως άνω κλήση της αναθέτουσας αρχής την απαιτούμενη ασφαλιστική ενημερότητα για το ένα εκ των δύο έργων, δήλωσε διά συνοδευτικής επιστολής της στην αναθέτουσα αρχή για το έτερο, επίμαχο έργο ότι: «...η εταιρία μας δεν οφείλει να υποβάλει ως δικαιολογητικό κατακύρωσης την ασφαλιστική ενημερότητα του έργου: «...» σε ισχύ για το χρόνο υποβολής της προσφοράς της, δεδομένου ότι κατά τον χρόνο αυτό (20.07.2023) το συγκεκριμένο έργο δεν είχε καν απογραφεί και άρα δεν είχαν ξεκινήσει οι εργασίες για την εκτέλεσή του.» Υποστηρίζει δε τα ανωτέρω η προσφεύγουσα και διά της προσφυγής της, βάλλοντας κατά της προσβαλλομένης διά της οποίας απερρίφθη η προσφορά της. Ωστόσο, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας προβάλλονται αβασίμως ως ερειδόμενες σε εσφαλμένη αφετηρία. Και τούτο ειδικότερα διότι, ως προελέχθη, ο προσωρινός ανάδοχος, στο πλαίσιο της εξεταζόμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, υποχρεούται να υποβάλλει, μεταξύ των λοιπών δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου, ασφαλιστική ενημερότητα για έργα που εκτελεί μόνος του ή σε κοινοπραξία, με ισχύ τόσο κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς του όσο και κατά τον χρόνο της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Από την επισκόπηση δε, της σύμβασης του επίμαχου έργου (με αριθμ. πρωτ. 7179/02.06.2023 και ανάρτηση της στο ΚΗΜΔΗΣ την 06.06.2023), για το οποίο έργο τίθεται το κρίσιμο ζήτημα της υποβολής ασφαλιστικής ενημερότητας από τη προσφεύγουσα, εν ισχύ κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς της στη προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία (20.07.2023) προκύπτει ότι υπεγράφη από τα μέρη, ήτοι τη προσφεύγουσα και τον «...», την 02.06.2023, διατυπώνεται μάλιστα στη σύμβαση ότι η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του έργου ορίζεται σε τρεις (3) μήνες, μετρούμενη από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης. Επιπλέον ορίζεται στην εν λόγω σύμβαση: «Μέσα σε προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες και να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης, ο

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

ανάδοχος με βάση την ολική και τις τμηματικές προθεσμίες, οφείλει να συντάξει και να υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου σύμφωνα με το άρθρο 145 του Ν.4412/2016.». Υπό αυτά τα δεδομένα, ήτοι τη σύναψη της σύμβασης στις 02.06.2023, τη συμβατική υποχρέωση εκτέλεσης του έργου σε 3 μήνες με έναρξη της προθεσμίας αυτής την 02.06.2023, καθώς και την υποχρέωση υποβολής χρονοδιαγράμματος κατασκευής του έργου από τον ανάδοχο, που αποτελεί προαπαιτούμενο έναρξης των εργασιών, κατ' ανώτατον μέχρι τις 02.07.2023, σε συνδυασμό με το ότι ο εξεταζόμενος διαγωνισμός στον οποίο συμμετείχε η προσφεύγουσα διά της υποβολής προσφοράς της προκηρύχθηκε την 30.06.2023 με καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών την 20.07.2023 προκύπτει, ως ορθώς υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή στη συμπληρωματική της αιτιολογία διά του εγγράφου των απόψεων της, ότι η προσφεύγουσα εδύνατο να προβεί στην απογραφή του έργου στον ΕΦΚΑ και στην έκδοση της σχετικής ασφαλιστικής ενημερότητας, προκειμένου να την προσκομίσει με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης της, ώστε η προσφορά της να είναι σε συμμόρφωση με τους κανονιστικού περιεχομένου όρους της οικείας διακήρυξης.

10. Επειδή, εξάλλου, σε συνέχεια της προηγούμενης σκέψης και ως προκύπτει από τη γραμματική ερμηνεία του σχετικού όρου και τη πρόσφατη νομολογία, ασφαλιστική ενημερότητα υποβάλλεται «για έργα που εκτελεί» ο προσωρινός ανάδοχος μόνος του ή σε κοινοπραξία, με τον ορισμό της έννοιας «έργο που εκτελεί» να νοείται ως αναφερόμενο σε έργο του οποίου πληρούνται οι τυπικές και λοιπές προϋποθέσεις έναρξης των εργασιών πραγματοποίησης και έχει εκκινήσει η υλοποίηση. Περαιτέρω και ως γίνεται δεκτό, ο όρος αυτός, ερμηνευόμενος συστηματικά στο πλαίσιο των διατάξεων της διακήρυξης στο οποίο εντάσσεται, οι οποίες σκοπούν στη διασφάλιση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του αναδόχου, όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, συναρτάται προδήλως προς τη γένεση υποχρεώσεων κοινωνικοασφαλιστικής μορφής, οι οποίες προϋποθέτουν την έναρξη της απασχόλησης προσωπικού προς υλοποίηση του έργου, την απογραφή του αναδόχου στον αρμόδιο φορέα κοινωνικής ασφάλισης και την απόδοση σ' αυτόν σχετικού αριθμού

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

μητρώου (βλ. ΔΕφΘΕσσ 485/2022, ΔΕφΚομ 51/2022, ΕΑΔΗΣΥ Σ683/2023). Στην εξεταζόμενη υπόθεση, ωστόσο, και από το σύνολο των πραγματικών και νομικών δεδομένων αυτής προκύπτει ότι, ανεξάρτητα από το ζήτημα της μη ύπαρξης κατά την σχετική νομοθεσία αποκλειστικής προθεσμίας προκειμένου για την απογραφή στον ΕΦΚΑ των οικοδομικοτεχνικών έργων, αφού, σε κάθε περίπτωση η απογραφή του οικοδομικοτεχνικού έργου στον ΕΦΚΑ αποτελεί υποχρέωση ενώ η δυνατότητα δίδεται όσον αφορά το χρόνο της υποβολής της σχετικής αίτησης, η προσφεύγουσα εδύνατο και όφειλε μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της προσφοράς της στον προκείμενο διαγωνισμό να αιτηθεί την απογραφή του επίμαχου έργου, προκειμένου η προσφορά της να είναι σε συμμόρφωση με τα ρητώς αξιωθέντα από την υπόψη διακήρυξη, στο πλαίσιο της οποίας υπέβαλε τη προσφορά της (20.07.2023) και δη έχοντας τη δυνατότητα να πράξει τούτο σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 45 ημερών από τη σύναψη της σύμβασης για το ανωτέρω έργο (02.06.2023), καθόσον και στην σχετική σύμβαση ορίζεται ότι η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του έργου είναι τρεις (3) μήνες. Επιπλέον, ως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, για το έτερο έργο με τίτλο «...» για το οποίο εκλήθηκε η προσφεύγουσα με τη δεύτερη κλήση της αναθέτουσας αρχής προς υποβολή/συμπλήρωση ασφαλιστικής ενημερότητας εν ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς της, υπέβαλε εντέλει, η προσφεύγουσα το με αριθ. πρωτ. «...» αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας και δη για σύμβαση που συνήφθη στις 11.07.2023 (με αριθ. πρωτ. 28327/8076/11.07.2023), ήτοι ένα μήνα μετά την σύναψη της επίμαχης κατά τα ως άνω σύμβασης. Με αυτά τα δεδομένα προκύπτει ότι ορθώς η αναθέτουσα αρχή και δη με επαρκή και σαφή αιτιολογία προέβη, διά της προσβαλλομένης, στην απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας, τα όσα δε περί αντιθέτου ισχυρίζεται η προσφεύγουσα είναι απορριπτέα.

11. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και επομένως το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με το άρθρο 363 παρ. 6 του ν. 4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Αριθμός απόφασης: 362/ 2024

Απορρίπτει τη προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη, στις 5 Φεβρουαρίου 2024 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο στις 23 Φεβρουαρίου 2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΔΗΜΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ

α/α ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΣΑΠΑΛΙΑΡΗΣ